

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-66-99>
УДК 336.025(477); 339.7; 336.2

ДІЯЛЬНІСТЬ МІЖНАРОДНИХ ФІНАНСОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МАКРОФІНАНСОВОЇ СТАБІЛЬНОСТІ ДЕРЖАВИ

ACTIVITIES OF INTERNATIONAL FINANCIAL ORGANIZATIONS IN THE CONTEXT OF ENSURING MACRO FINANCIAL STABILITY OF THE STATE

Захожай Костянтин Валерійович

кандидат економічних наук, доцент,
Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1001-8012>

Славкова Алла Аркадіївна

кандидат економічних наук, доцент,
Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8337-8679>

Zakhozhai Kostiantyn, Slavkova Alla

Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman

У статті досліджено проблему забезпечення макрофінансової стабільності України в умовах воєнного стану. Встановлено, що співпраця нашої держави з міжнародними фінансовими організаціями (МФО) сприяє отриманню великих обсягів надходжень ресурсів, що позитивно позначається на відновленні фінансової стабільності. Надано стислий огляд процедури надання грошової допомоги з боку основних фінансових донорів України. Зроблено висновок про те, що розвиток співпраці України з МФО в інтересах підвищення макрофінансової стабільності доцільно орієнтувати на перспективу запровадження системи глобального нагляду і регулювання фінансових ринків. Проаналізовано можливості для ефективного застосування міжнародної фінансової допомоги, включаючи планування їх використання за пріоритетними напрямками інвестування на прозорих умовах управління фінансами.

Ключові слова: міжнародні фінансові організації, забезпечення макрофінансової стабільності, економічне зростання, Міжнародний валютний фонд (МВФ), Світовий банк (СБ), сталий розвиток, національна економіка.

The article examines the problem of ensuring macrofinancial stability of Ukraine under martial law. It has been established that the cooperation of our state with international financial organizations (IFIs) contributes to the receipt of large volumes of resource inflows, which positively affects the restoration of financial stability. A brief overview of the procedure for providing financial assistance from the main financial donors of Ukraine is provided. It is concluded that the development of cooperation between Ukraine and IFIs in the interests of increasing macrofinancial stability should be focused on the prospect of introducing a system of global supervision and regulation of financial markets. Among the issues that need to be addressed to improve Ukraine's interaction with international financial organizations in the financial sphere, the most important is the assessment of the effectiveness of their current forms, directions of modernization and the search for the most optimal forms of harmonization of national interests with international interests and the formal mandate of these organizations. It is necessary to strengthen the target component of the use of attracted resources by planning their use in priority areas of investment on transparent terms of financial management. This is in line with the need to implement measures to control capital flows. The prospects of which are noted by the relevant recommendations of the IMF. To productive cooperation with international financial institutions, it is necessary to actively seek to work closely with international partners to implement key reforms envisaged by the relevant agreements, independently develop investment projects, regularly, promptly and transparently inform partners about financing needs, help to obtain planned external financing on favorable terms and identifying additional financing, if necessary. The possibilities for the effective use of international financial assistance are analyzed, including planning their use in priority areas of investment on transparent terms of financial management.

Keywords: international financial organizations (IFIs), ensuring macrofinancial stability, economic growth, International Monetary Fund (IMF), World Bank (WB), sustainable development, national economy.

Постановка проблеми. В умовах поглиблення кризових явищ у світовій економічній і фінансовій системах першочерговим завданням для національної економіки виступає розробка наукових засад формування ефективної політики державного фінансового регулювання з метою досягнення макрофінансової стабільності. У той же час, пошук ефективних політик забезпечення довгострокової фінансової стабільності на макrorівні потребує актуалізації ключових факторів та функціонального призначення інститутів та інструментів з метою розроблення дієздатної фінансової політики, яка дала б змогу ефективно використовувати ресурси та стабілізувати фінансовий і економічний розвиток держави.

Для України вирішення проблеми забезпечення макрофінансової стабільності ускладнюється умовами повномасштабної війни і величезною потребою у зовнішньому фінансуванні. Тому на перший план виходить необхідність в удосконаленні співпраці з провідними міжнародними фінансовими організаціями – передусім Міжнародним валютним фондом (МВФ) та Групою Світового банку (СБ) як головними донорами міжнародної фінансової і технічної допомоги для зміцнення фінансової стабільності національної економіки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Проблематиці забезпечення фінансової стабільності приділено значну увагу в дослідженнях зарубіжних науковців фундаментального рівня, найбільш відомими з яких є роботи Б. Айхенгріна, О. Де Бандта, Б. Бернанке, К. Браунліса, М. Бруннермайера, Р. Енгла, Дж. Кейнса, Р. Кьопке, Г. Мінські, Д. Родрік, К. Рейнгарда. На методичному рівні питання, пов'язані з категорією системного ризику, розглядали Дж. Акерлоф, Ф. Аллен, Б. Гада-нець, Ф. Мишкін, Е. Прескотт, В. Рей, Д. Тобін, І. Фишер та інші дослідники.

Питання співпраці України з міжнародними фінансовими організаціями, а також дослідження проблеми забезпечення макроекономічної та фінансової стабільності України знайшли своє відображення у працях багатьох вітчизняних науковців, серед яких Є. Бублик, І. Висоцька, М. Гапонюк, А. Гриценко, О. Жам [6], Т. Жибер [5], К. Захожай [6], В. Опарін, Н. Рудик [5], Н. Рязанова, Н. Сивульська, О. Сущенко, В. Тропіна, В. Хлівний. У частині дослідження проблем монетарної політики значний доробок мають учені Ю. Баськова, С. Корабліна, Г. Мацьківа, О. Пертрика, Л. Петришина та Н. Ситник.

Мета статті полягає у теоретичному обґрунтуванні ролі, значущості та особливостей діяльності міжнародних фінансових інституцій для забезпечення макрофінансової стабільності України з урахуванням вимог правового режиму воєнного стану.

Виклад основного матеріалу дослідження. Вагомою проблемою розвитку світової економічної та фінансової систем на сучасному етапі є вирішення двох взаємопов'язаних завдань, а саме – досягнення стійких темпів економічного зростання та забезпечення фінансової стабільності для вирішення нагальних стратегічних цілей національної економічної безпеки держав, а також їх інтеграційних угруповань.

Фінансовий аспект досягнення макроекономічної та фінансової стабільності втілює макрофінансова стабільність як такий стан національної фінансової системи, за якого вона ефективно виконує свої ключові функції з перерозподілу виробленого валового внутрішнього продукту або наявного капіталу та здатна поглинати внутрішні та зовнішні шоки, не завдаючи шкоди реальному сектору економіки.

Для малих відкритих економік, що розвиваються та мають «слабкі національні валюти» критичною умовою забезпечення макрофінансової стабільності виступає співпраця з міжнародними фінансовими організаціями (МФО), які надають довгострокове фінансування для відновлення фінансової стабільності та реалізації пріоритетних проєктів розвитку на вигідних умовах для розбудови найважливіших секторів економіки й інфраструктури, здійснення структурних реформ.

Макроекономічна стабільність, досягнута в довоєнні роки, застосування фіскальних заходів та фінансової підтримки зовнішніх партнерів дозволяють Україні створити умови з прийнятним рівнем бюджетного дефіциту. Однак для забезпечення подальшого відновлення та економічного зростання, а також реалізації євроінтеграційного курсу в післявоєнній Україні необхідно повернутися до виваженої фіскальної політики, підвищити ефективність видатків та податкового адміністрування, зменшити роль держави в економіці та покращити інвестиційний клімат [1].

На макрофінансову стабільність впливають виклики, що проявляються на мікрорівні, на рівні фінансового ринку, у сфері державних і міжнародних фінансів, а також при запобіганні та появі вразливостей та нівелювання впливу цих викликів на реальний сектор еко-

номіки. Забезпечення макрофінансової стабільності потребує реалізації спеціалізованої державної політики, що об'єднує функціонал монетарної, фіскальної, макропруденційної та валютної політик, доповнених заходами з управління потоками капіталу.

З метою стабілізації вітчизняної фінансової системи, сприянню проведенню структурних реформ та створенню підґрунтя для сталого економічного зростання та забезпечення макрофінансової стабільності, Міністерство фінансів України [2] активно проводить двота багатосторонню співпрацю. У рамках такого співробітництва МФУ працює над залученням фінансової та технічної підтримки, обміном кращим міжнародним досвідом та приведенням українських стандартів у відповідність до світових практик. Міністерство фінансів України, як один з головних органів у системі виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову і бюджетну політику здійснює супроводження та внутрішній облік програм, у рамках яких Україні (Уряду України) надається фінансова допомога, що надходить безпосередньо до Державного бюджету країни. Основними донорами серед МФО виступають Міжнародний валютний фонд (МВФ), Світовий банк (СБ) та Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР).

Якщо проаналізувати генезис розвитку МФО, можна дійти висновку, що у своєму ста-

новленні МФО пройшли декілька стадій розвитку (рис. 1). Причому до кінця 50-х років ХХ ст. відбувалося формування передумов становлення МФО та системи МФО, а вже після 50-х років ХХ ст. система МФО розширювалася внаслідок деколонізації країн світу та утворення регіональних банків розвитку. З кінця 80-років ХХ ст. відбувається трансформування системи та механізмів розвитку МФО.

Співпраця з МФО базується на стратегії партнерства, яка враховує конкретні умови, пріоритети та стратегічні цілі кожної країни, а також основні напрямки діяльності організації. Оскільки пріоритети та завдання на різних етапах національного розвитку постійно оновлюються, включаючи нестабільну економічну та політичну ситуацію, зростають внутрішні та зовнішні виклики та загрози. Це визначає цикл розробки стратегії, який зазвичай є середньостроковим у всьому світі. Розглянемо окремі питання, пов'язані зі станом розроблення та імплементації стратегій партнерства між Україною та провідними МФО.

Усі реалізовані в Україні проєкти з боку МФО належать до однієї з трьох груп: 1) проєкти макроекономічної стабілізації економіки та структурних перетворень в окремих секторах (системні проєкти); 2) інвестиційні проєкти та 3) проєкти міжнародної технічної допомоги.

Кількість МФО, з якими Україна формально співпрацює, досить велика, але ключових

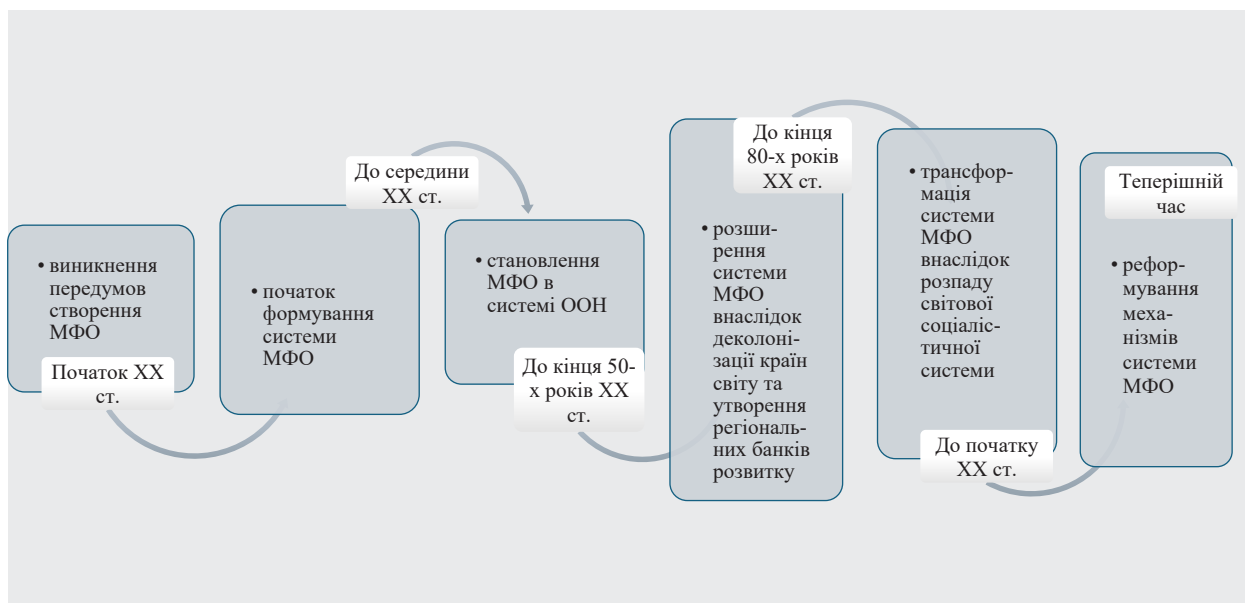

Рис. 1. Стадії розвитку міжнародних фінансових організацій

Джерело: складено авторами за даними [11]

партнерів, співпраця з якими супроводжується безпосереднім фінансуванням, значно менше. Переважно фінансування Україні надають МВФ, група Світового банку, МБРР, ЄБРР, ЄІБ та МФО німецького походження KfW. Кількісні виміри цієї співпраці представлені на рис. 2 та демонструють достатньо нерівномірне використання фінансів МФО.

Співпрацю України з основними МФО не можна охарактеризувати однозначно. З одного боку співпраця триває з 1990-х рр. З іншого – обсяги матеріальної допомоги весь час були досить обмеженими – лише у 2016 р. річне фінансування сягнуло майже 1 млрд дол. США. Проте ситуація кардинально змінилась із початком воєнної агресії РФ проти нашої держави. Загалом протягом 2022-2024 рр. в Україну надійшло понад 76 млрд дол. США, серед яких 7,9 млрд дол. США склали кредити МВФ у рамках Програми екстреної підтримки (*Rapid Financing Instrument*) (рис. 3) [3].

Нинішній етап співпраці України з МВФ розпочався після повномасштабного вторгнення РФ у 2022 р. У результаті тривалих перемовин Уряду України вдалось досягти згоди на початок нової програми у рамках Механізму розширеного фінансування (EFF) із обсягом фінансування 15,6 млрд доларів США. Це одна із найбільших економічних програм МВФ. Стандартно вона спрямована на підтримку фінансової стабільності, боргової стійкості, а також здійснення реформ, необхідних для процесу євроінтеграції.

Реалізація даної Програми передбачає два етапи. Перший етап (2023-2024 рр.) орієнтований на забезпечення фіскальної та фінансової стабільності. Умови отримання коштів пов'язані із проведенням реформ у сфері зміцнення системи управління та боротьби з корупцією. На другому етапі (2025-2027 рр.) більша увага буде приділена проведенню структурних реформ в економіці та державному управлінні з метою наближення до стандартів ЄС [4].

Оцінка поточного стану фінансової безпеки держави проводиться на основі макроекономічних та макрофінансових факторів, що впливають на окремі її складові [5]. Для досягнення макрофінансової стабільності необхідним є забезпечення фінансової безпеки держави, що має суттєвий вплив на стан бюджетної, грошово-кредитної, банківської, валютної системи та фінансових ринків. Це характеризується збалансованістю, стійкістю до внутрішніх і зовнішніх негативних загроз, здатністю забезпечити ефективне функціонування національної економічної системи та економічним зростанням [6].

На початку липня 2024 р. до Держбюджету України надійшов п'ятий транш обсягом близько 2,2 млрд дол. США (1,7 млрд СПЗ) від МВФ у рамках чотирирічної програми Механізму розширеного фінансування, а протягом 16–19 липня 2024 р. у м. Києві відбулися робочі зустрічі з представниками МВФ щодо підготовки до наступного (п'ятого) перегляду

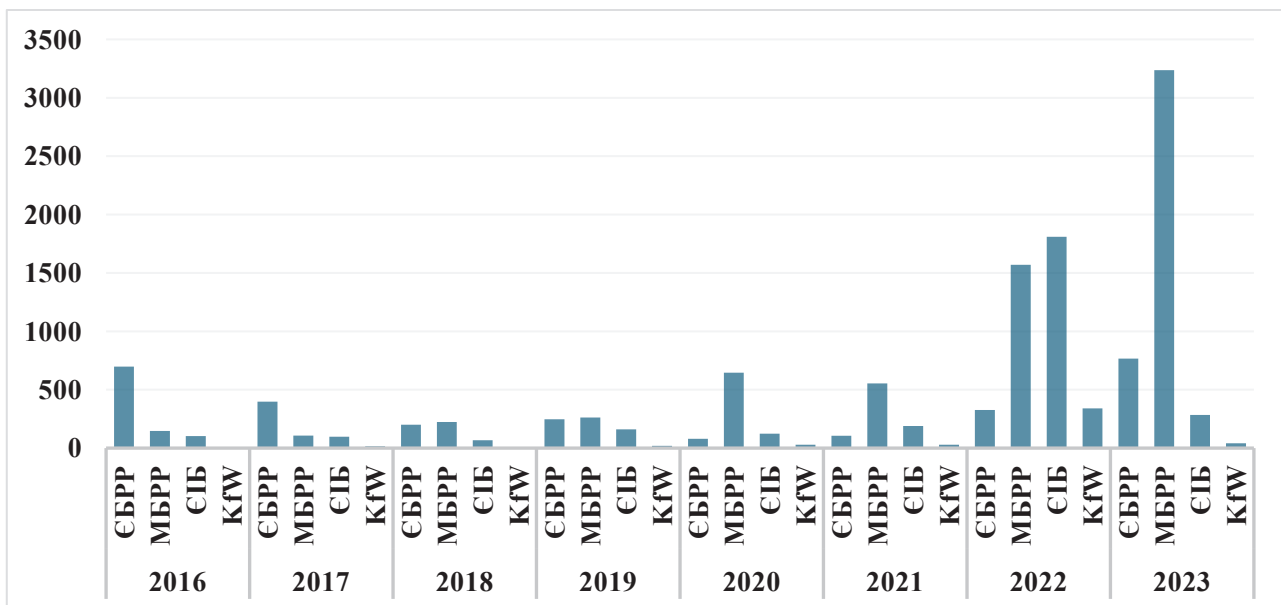

Рис. 2. Динаміка використання Україною коштів МФО, млн дол. США

Джерело: складено авторами за даними [13]

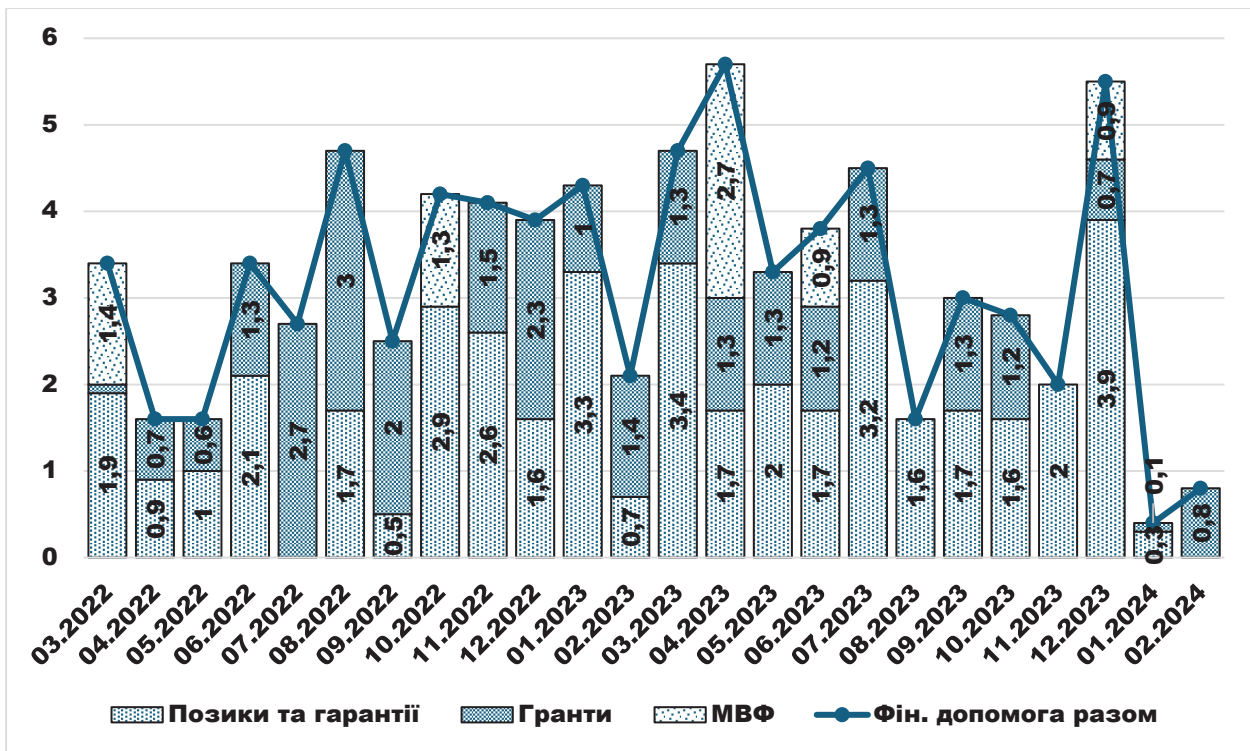

Рис. 3. Динаміка надходження зовнішньої фінансової допомоги в Україну за групами, млрд дол. США

Джерело: складено авторами на основі даних «Щомісячний макроекономічний та монетарний огляд» НБУ

ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ

Програми та реформаційних заходів для зміцнення фінансової спроможності України [7].

З лютого 2022 р. СБ мобілізував для України 38 млрд дол. США і до листопада 2023 р. з цієї суми вже надано 29 млрд дол. США у вигляді фінансових зобов'язань та гарантій для України з метою відновлення критичної інфраструктури, включаючи гідроелектростанції, передачу електроенергії, розвиток міської інфраструктури, підвищення безпеки дорожнього руху, енергоефективність та інші проекти [8]. Співпраця відбувається у галузі централізованого опалення, розвитку міської інфраструктури, модернізації системи соціальної підтримки, а також покращення медичного обслуговування населення.

Останнім часом співпраця зі Світовим банком України успішно досягла деяких позитивних змін, а саме: покращення структури та якості портфеля проектів Світового банку та переорієнтація на самодостатні інвестиційні проекти для забезпечення розвитку транспортної, комунальної та енергетичної інфраструктури; формування постійної системи моніторингу, що включає постійні перегляди портфеля проектів Світового банку і покращує дисципліну виконання відповідальних

виконавців та бенефіціарів.

Окрім допомоги на нагальні потреби, що має забезпечити Уряд під час війни СБ виступає ключовим партнером України у плануванні повоєнного відновлення у координації з партнерами. Розроблені програми містять оцінку втрат і потреб у фінансуванні. Водночас комплексна оцінка потреб у відбудові, розроблена за участі СБ, у частині зелених аспектів поки що включає лише водопостачання і лісове господарство.

Світовий банк у серпні 2024 р. схвалив новий системний проект LEARN, тож направить на підтримку освітньої сфери в Україні 415 млн дол. США. Проект має на меті поліпшити умови для викладання та навчання, що реалізуються коштами субвенцій з Державного бюджету місцевим бюджетам та забезпечити учням, учителям та шкільному персоналові доступ до безпечних для очного викладання і навчання умов. До кінця 2024 року за результатами досягнення попередньо визначених показників Україна зможе отримати 200 млн дол. США до загального фонду Державного бюджету. Відповідальним виконавцем проекту LEARN у нагляді та координації є Міністерство фінансів України,

а профільною імплементуючою установою визначено Міністерство освіти і науки України, яке відповідатиме за реалізування проєкту LEARN, його моніторинг та оцінку [9].

Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР) є найбільшим інституційним інвестором в Україні. У 1993 р. було відкрито представництво банку в м. Києві. У серпні 1999 р. створено окремий департамент ЄБРР по Україні з розміщенням у столиці держави [10]. З 2022 р. банк інвестував у вітчизняну економіку 4,5 млрд євро та домовився з акціонерами про збільшення свого капіталу на 4 млрд євро. Це дозволить йому продовжувати кредитування на тому ж рівні під час війни з можливістю збільшення його обсягів. ЄБРР позичить 70 млн. євро операторів поштової та кур'єрської доставки «Нова пошта» на фінансування його інвестиційної програми на 2024 р., завдяки якій планується створення нових робочих місць майже для 3,5 тис. працівників [12].

Для підтримки фінансової стабільності економіки, зокрема, за сприяння міжнародних фінансових інституцій, національна фінансова система повинна відповідати низці ключових передумов, основними з яких є стабільність цін та обмінного курсу, збалансованість бюджетних доходів та видатків, надійність обслуговування зовнішніх приватних та суверенних зобов'язань. Інструментарій досягнення цих передумов лежить у площині двох основних складових фінансової політики держави – грошово-кредитної (монетарної) та фіскальної. Окремим випадком останньої є боргова політика, яка відіграє особливо важливу роль забезпечення передумов макрофінансової стабільності у сферах, суміжних з монетарною політикою, передусім в частині стабільності обмінного курсу.

Саме тому міжнародні фінансові організації приділяють першочергову увагу здійсненню реформ при проведенні даних політик. Так, ключові МФО – МВФ та СБ мають певний функціональний розподіл у цій сфері. Зокрема, МВФ більшою мірою орієнтується на реформи у сфері монетарної політики, платіжного балансу та валютної стабільності. Тоді як СБ більшою мірою орієнтує свої програми з реформ на сферу бюджетно-податкової і боргової політики. Останнім часом помітно прагнення МВФ і СБ синхронізувати свої програми, тому сфери їх рекомендацій співпадають. Тим не менш зазначені вище функціональні пріоритети цих МФО зберігаються.

Узгодження питань співпраці національних урядів з МФО в контексті макрофінансової стабільності певним чином ускладнюються ще й тим моментом, що тривалий час пріоритет у забезпеченні фінансової стабільності віддавався грошово-кредитній політиці. Після Світової фінансової кризи 2008 р. національні уряди переважно очікували ролі драйверів зростання. Проте після кризи COVID-19 фокус пріоритетів у зв'язку із потребами економічного відновлення почав повертатися до фіскальної політики. Це зумовило нагромадження між заходами з реформування цих двох політик певних суперечностей.

Надмірна залежність від співпраці з МФО з високим рівнем нагромаджених зобов'язань за кредитами формують довгостроковий зовнішній виклик для макрофінансової стабільності, становлять довгострокову боргову залежність. Це зумовлює доцільність критичної оцінки ефективності співпраці з МФО в рамках політики забезпечення макрофінансової стабільності.

Серед питань, що потребують вирішення для покращення взаємодії України з міжнародними фінансовими організаціями у фінансовій сфері, такими як МВФ, Світовий банк, ЄБРР важливе місце займає оцінка дієвості їх поточних форм, напрямів модернізації та пошук найбільш оптимальних форм узгодження національних інтересів з міжнародними інтересами та формальним мандатом цих організацій. Наприклад, різноманітні кредитні інструменти МВФ пристосовані до різних типів потреб і конкретних обставин кожної країни. МВФ поглиблює диференціацію своїх рекомендацій щодо витрат для розвинених країн та країн з економікою, що розвивається, як це було під час Світової фінансової кризи 2008-2009 рр. Діяльність СБ базується на глобальній співпраці і спрямована на постійний пошук партнерів для вирішення важливих завдань у процесі розвитку, а також фінансування проєктів і програм. Окрім надання фінансової підтримки країнам, Світовий банк надає можливості довгострокового партнерства та критичний досвід для забезпечення сталого розвитку та досягнення Цілей сталого розвитку до 2030 року. Водночас варто зазначити, що парадигма, яка міститься в Порядку денному до 2030 року, висуває нові вимоги щодо підтримки розвитку та зміцнення міжсекторального співробітництва [13].

Як і у випадку співпраці з МВФ та СБ у сфері монетарної і фіскальної політик, що супроводжуються складнощами стимулюючої макро-

економічної політики співпраця з МФО у сфері реалізації інвестиційних проєктів має подібні проблеми. Складність, окрім власне залучення фінансових ресурсів полягає у необхідності для України їх спрямування передусім у розвиток промислового виробництва. Поширена практика направлення коштів у традиційні сектори та інфраструктуру: сільське господарство, енергетику, транспорт, будівництво доріг виявляється набагато простішою, ніж реалізація проєктів у промисловому секторі економіки (розбудові високотехнологічних експорто-орієнтованих підприємств). Доцільно рекомендувати Уряду під час переговорів із МФО пропонувати розширювати сектори кредитування, поступово переорієнтовуючи їх на розвиток, інноваційне переоснащення й модернізацію виробничої сфери.

Фінансові ресурси національної економіки забезпечують грошові потоки у процесі відтворення та у сфері соціального обслуговування шляхом взаємодії державних та місцевих структур, організацій у виробничій галузі та секторі послуг, а також домашніх господарств. Цей процес, відомий як фінансове забезпечення, є двостороннім при формуванні, розподілі та використанні фінансових ресурсів.

Міжнародні фінансові організації надають країнам позики за сприянням у реформуванні економіки, залученні інвестицій та забезпеченні стійкого економічного зростання. Ці кошти можуть бути використані для стратегічних галузей країни. Проте позики від міжнародних фінансових організацій потрібно повертати, тому необхідно ретельно планувати витрати з урахуванням можливостей їхнього погашення. Тому важливо забезпечити ефективне використання позичених коштів та запобігти їхньому недофінансуванню або зловживанню. Позики від міжнародних фінансових організацій допомагають зміцнити фінансову стабільність держави, залучити зовнішні інвестиції та сприяти її економічному розвитку. Важливо мати баланс між рівнем залучених офіційних та комерційних позик, оскільки недостатня увага до цього питання може призвести до зростання державного боргу та проблем з погашенням заборгованості й ефективно використовувати ці кошти для стимулювання соціально-економічного розвитку країни.

Збільшення позик міжнародних фінансових організацій сприяє підвищенню конкурентоспроможності країни на міжнародному ринку та сприяє залученню нових технологій та найкращих практик у різних галузях економіки. Ефективне використання зовнішніх фінансо-

вих ресурсів держави є важливою складовою економічної політики країни. При оцінюванні використання зовнішніх фінансових ресурсів прозорість має першорядне значення. Одним із способів оцінки якості використання фінансових ресурсів є їхня ефективність. Це можна оцінити на основі того, наскільки добре використовуються ресурси та чи досягають вони запланованої мети?! Однак слід зазначити, що часто виникають зовнішні збої, які можуть вплинути на ефективне використання фінансових ресурсів, наприклад, зміна термінів доставки або цін на товари та ресурси. Ці перешкоди можуть позначитись на здатності точно оцінити ефективність зовнішніх фінансових ресурсів. Один із методів полягає в аналізі показників економічної діяльності, які відображають використання зовнішніх фінансових ресурсів: дослідження темпів зростання ВВП, обсягів експорту та імпорту, рівня інфляції та інших показників, які показують ефективність використання зовнішніх ресурсів для стимулювання економічного розвитку країни.

Обмежену ефективність використання міжнародної фінансової допомоги зумовлюють інституційні прогалини національного ринкового середовища, брак інститутів та інструментів. Це призводить до таких недоліків, як обмежене використання відкритих кредитних ліній, недонадходження запланованих коштів до адресата, відплив фінансових ресурсів закордон, слабкі мультиплікативні ефекти в національній економіці, що посилює відокремлення фінансового капіталу від виробництва. За таких умов спостерігається відокремлення фінансового капіталу від виробництва. Задовольняючи зовнішні вимоги міжнародних кредиторів, необхідно прагнути тісно співпрацювати з міжнародними партнерами для впровадження ключових реформ, передбачених відповідними угодами.

Розвиток співпраці України з МФО в інтересах підвищення макрофінансової стабільності потрібно орієнтувати на перспективу запровадження системи глобального нагляду і регулювання фінансових ринків. Саме така тенденція простежується серед актуальних трендів модернізації політик розвитку і взаємодії міжнародних фінансових інститутів внаслідок коригування сучасної архітектури міжнародної фінансової системи. Найбільш очікуваними ключовими напрямками такої модернізації ймовірно виступатимуть: реформування глобального регулювання фінансових ринків та фінансових систем, передусім ринку деривативів та криптоактивів; формування глобаль-

ної резервної системи; реформа інституційних структур з управління державним боргом економік, що розвиваються; впровадження фінтех-інновацій у сфері управління системним ризиком в країнах з перехідною економікою та розробка відповідних інноваційних фінансових інструментів.

Висновки. Макрофінансова стабільність є важливим чинником економічного розвитку і зростання й втілює фінансовий аспект досягнення макроекономічної та фінансової стабільності. Макрофінансова стабільність відповідає такому стану національної фінансової системи, за якого остання ефективно виконує свої ключові функції з перерозподілу виробленого продукту або наявного капіталу і здатна поглинати внутрішні та зовнішні шоки, не завдаючи шкоди реальному сектору економіки. Сфера макрофінансової стабільності охоплює виклики, що проявляються на мікрорівні, на рівні фінансового ринку, а також у держав-

них і міжнародних фінансах і включає заходи із запобігання та нівелювання їхнього впливу на реальний сектор економіки. Співпраця України з міжнародними фінансовими організаціями характеризується достатньо великим обсягами надходжень фінансових ресурсів, які позитивно позначались на відновленні фінансової стабільності при обмежених наслідках для структурної перебудови економіки.

В інтересах продуктивної співпраці з міжнародними фінансовими організаціями необхідно прагнути тісно співпрацювати з міжнародними партнерами для впровадження ключових реформ, передбачених відповідними угодами, самостійно розробляти інвестиційні проекти, регулярно, оперативне та прозоро інформувати партнерів про потреби у фінансуванні, допомагаючи отримати заплановане зовнішнє фінансування на вигідних умовах та, визначаючи додаткове фінансування, якщо це необхідно.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. План для Ukraine Facility 2024-2027. URL: <https://www.ukrainefacility.me.gov.ua/wp-content/uploads/2024/03/plan-ukraine-facility.pdf>
2. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://www.mof.gov.ua/uk/mizhнародne-spirovitnictvo>
3. Рада МВФ завершила четвертий перегляд програми розширеного фінансування та затвердила виділення траншу обсягом 2,2 млрд дол. США. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/rada-mvf-zavershila-chetvertiy-pereglyad-programi-rozshirenogo-finansuvannya-ta-zatverdila-vidilennya-transhu-obsyagom-22-mlrd-dol-ssha>
4. Україна отримала 1,5 млрд доларів США Позики на підтримку політики розвитку від Японії та Великої Британії через механізм Світового банку. Міністерство фінансів України. Новини. 2024. 29 березня. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/ukraina-otrymala-15-mlrd-dolariv-ssha-pozyky-na-pidtrymku-polityky-rozvytku-vid-iyaponii-ta-velykoi-brytanii-cherez-mekhanizm-svitovoho-banku>
5. Захожай К.В., Рудик Н.В., Жибер Т.В. Фінансова безпека держави: бюджетна складова та макроекономічні чинники. *Ефективна економіка*. 2023. № 11.
6. Захожай К.В., Жам О.Ю. Основні принципи і пріоритети макрофінансової стабілізації в контексті економічного розвитку держави. *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. № 9. С. 34–39.
7. Огляд інструментів підтримки фінансової стійкості у період воєнного стану в Україні (липень-серпень 2024 р.). НІСД. URL: <https://niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv/ohlyad-instrumentiv-pidtrymky-finansovoyi-stiykosti-u-period-voyennoho-8>
8. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua/uk/svitovij-bank>
9. Світовий банк підтримає систему освіти в Україні через новий проєкт LEARN. Доступне фінансування сягає близько \$415 млн. URL: https://mof.gov.ua/uk/news/the_world_bank_will_support_ukraines_education_system_through_a_new_initiative_called_the_learn_project_with_available_funding_totaling_about_415_million-4767
10. Колосова В.П. Фінансові ресурси міжнародних інституцій у системі бюджетного планування України. Дис... доктора екон. наук: 08.00.08 – Гроші, фінанси і кредит. Київ : КНТЕУ, 2017. 481 с.
11. Кульбіда М. В. Роль міжнародних фінансових інституцій в міжнародній фінансовій архітектурі. *Економіка, фінанси та управління: проблеми та сучасні шляхи розвитку* : матеріали міжн. наук.-прак. конф. (Львів, 25-26 грудня 2015). 2015. Ч. 1. С. 17–19.
12. Допомога міжнародних фінансових інститутів Україні. Серпень 2024 р. НІСД. URL: <https://niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv/dopomoha-mizhnarodnykh-finansovykh-institutiv-ukrayini-serpen-2024-roku>
13. UNDP (2018). Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development. URL: <https://www.undp.org/ukraine/publications/transforming-our-world-2030-agenda-sustainable-development>
14. Міжнародні фінансові проєкти. IFIs projects. Міністерство фінансів України. URL: <https://proifi.gov.ua/?p=analytics>

REFERENCES:

1. Plan dla Ukraine Facility 2024-2027 [Plan for Ukraine Facilities 2024-2027]. Available at: <https://www.ukrainefacility.me.gov.ua/wp-content/uploads/2024/03/plan-ukraine-facility.pdf>
2. Ofitsiyniy sait Ministerstva finansiv Ukrainy [Official website of the Ministry of Finance of Ukraine]. Available at: <https://www.mof.gov.ua/uk/mizhнародne-spivrobotnictvo>
3. Rada MVF zavershyla chetvertiy perehliad prohramy rozshyrenoho finansuvannia ta zatverdyla vydilennia transhu obsiahom 2,2 mlrd dol. SShA [The IMF Board completed the fourth review of the extended financing program and approved the allocation of a tranche of \$2.2 billion. USA]. Available at: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/rada-mvf-zavershyla-chetvertiy-pereglyad-programi-rozshyrenogo-finansuvannia-ta-zatverdila-vidilennia-transhu-obsyagom-22-mlrd-dol-ssha>
4. Ukraina otrymala 1,5 mlrd dolariv SShA Pozyky na pidtrymku polityky rozvytku vid Yaponii ta Velykoi Brytanii cherez mekhanizm Svitovoho banku. Ministerstvo finansiv Ukrainy. Novyny. 2024. 29 bereznia [Ukraine received USD 1.5 billion in loans to support development policy from Japan and Great Britain through the mechanism of the World Bank. Ministry of Finance of Ukraine. News. 2024. March 29]. Available at: <https://www.kmu.gov.ua/news/ukraina-otrymala-15-mlrd-dolariv-ssha-pozyky-na-pidtrymku-polityky-rozvytku-vid-iaponii-ta-velykoi-brytanii-cherez-mekhanizm-svitovoho-banku>
5. Zakhochai K.V., Rudyk N.V., Zhyber T.V. (2023). Finansova bezpeka derzhavy: biudzhetna skladova ta makroekonomichni chynnyky [Financial security of the state: budgetary component and macroeconomic factors]. *Efektivna ekonomika*, № 11.
6. Zakhochai K.V., Zham O.Iu. (2019) Osnovni pryntsypy i priorityety makrofinansovoi stabilizatsii v konteksti ekonomichnoho rozvytku derzhavy [Basic principles and priorities of macro-financial stabilization in the context of the economic development of the state]. *Investytsii: praktyka ta dosvid*, № 9, pp. 34-39.
7. Ohliad instrumentiv pidtrymky finansovoi stiikosti u period voiennoho stanu v Ukraini (lypen-serpen 2024 r.). NISD [Review of tools to support financial stability during the period of martial law in Ukraine (July-August 2024). NISD]. Available at: <https://niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv/ohlyad-instrumentiv-pidtrymky-finansovoyi-stiikosti-u-period-voiennoho-8>
8. Ofitsiyniy sait Ministerstva finansiv Ukrainy [Official website of the Ministry of Finance of Ukraine]. Available at: <https://mof.gov.ua/uk/svitovij-bank>
9. Svitoviy bank pidtrymaie systemu osvity v Ukraini cherez novyi proiekt LEARN. Dostupne finansuvannia siahaie blyzko \$415 mln [The World Bank will support the education system in Ukraine through a new project of the National Academy of Sciences. Available financing amounts to about \$415 million]. Available at: https://mof.gov.ua/uk/news/the_world_bank_will_support_ukraines_education_system_through_a_new_initiative_called_the_learn_project_with_available_funding_totaling_about_415_million-4767
10. Kolosova V.P. (2017) Finansovi resursy mizhnarodnykh instytutov u systemi biudzhethnoho planuvannia Ukrainy [Financial resources of international institutions in the budget planning system of Ukraine]. *Dys... doktora ekon. nauk: 08.00.08 – Hroshi, finansy i kredyt*. Kyiv: KNTEU, 481 p.
11. Kul'bida M. V. (2015) Rol' mizhnarodnykh finansovykh instytutiv u mizhnarodniy finansoviy arkhitekturi. *Ekonomika, finansy ta upravlinnya: problemy ta suchasni shlyakhy rozvytku: materialy mizhn. nauk.-prak. konf. (Lviv, 25-26 hrudnya 2015)*. 2015. P. 17–19.
12. Dopomoha mizhnarodnykh finansovykh instytutiv Ukraini. Serpen 2024 r. NISD [Assistance of international financial institutions to Ukraine. August 2024. NISD]. Available at: <https://niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv/dopomoha-mizhnarodnykh-finansovykh-institutiv-ukrayini-serpen-2024-roku>
13. UNDP (2018). Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development. Available at: <https://www.undp.org/ukraine/publications/transforming-our-world-2030-agenda-sustainable-development>
14. Mizhnarodni finansovi proekty. Proekty MFO. Ministerstvo finansiv Ukrainy. Available at: <https://proifi.gov.ua/?p=analytics>